

Hóm hỉnh trong Ca dao tình yêu Nam Bộ

Tác Giả: Đoàn Th& Thu Vân

Thứ Hai, 01 Tháng 8 Năm 2011 21:57

Så må c må c hån nåiå tång , cách thå hiån dung då và ngå nghånh gåy nån nhång båt ngå thú vå là chåt håm hånh thång thåy trong ca dao tình yêu Nam Bộ . Đó cũng là biåu hiån tính cách đåc trång cåa ngå i dân nåi đây

Tråc håt là chåt håm hånh không cå tình, không đång công, toát ra måt cách tå nhiên qua nhång tång må c må c; không hå trau chuåt chân thåt đån đångå i nghe phåi båt cåi. Måt anh chàng quá đåi si tình đã trå thành ‘liåu mång’:

Dao phay kå cå ,
Máu đå không màng
Chåt thì chåu chåt
Buông nàng anh không buông

Måt cô nàng thåt thåa cå tin đã giåt mình ‘hú vía’ vì kåp thåi nhån ra ‘chân tång’ đåi tång:

May không chút nåa em låm
Khoai lang khô xåt lát em tång cao ly sâm bên Tàu

Có nhång nåi niåm tång tåp å trong lòng, nhång cũng có khi ngå i ta không ngå i ngån thå lå tråc tiåp våi bån tình:

Tôi xa mình hång chåt cũng đau
Thuåc båc trăm không månh, måt nhìn nhau månh liån

Hóm hóm nh trong Ca dao tình yêu Nam B

Tác Giả: Đoàn Th Thu Vân
Thứ Hai, 01 Tháng 8 Năm 2011 21:57

H là nh ng ng i lao đ ng chân ch t, nên cũng bày t tình c m v i nhau b ng th kh u ng th ng ngày không ch ng di n, màu mè, tuy v y, cái tình trong đó cũng mãnh li t và sâu s c. Đây là i tâm s c a m t anh chàng đêm hôm khuya kho t l n i đi thăm ng i yêu:

Th ng em nên m i đi đêm
Té xu ng b ru ng đ t m m h ng đau
May đ t m m nên m i h ng đau
Ph i mà đ t c ng t xa nhau phen này

Chàng th t thà ch t phác, nh ng mà cũng có chút ranh ma đ y ch ? Ch t hóm hóm nh đã toát ra t cái 'th t thà t i nghi p'.
Nh ng ph n l n v n là s hóm hóm nh mang tính ch t đùa ngh ch. M t chàng trai đã phóng đ i n i nh ng i yêu c a mình b ng cách so sánh ví von trào l ng:

V ng c m ba b a còn no
V ng em m t b a giò không lên

N i v n v ng t t ng đi vào t n gi c ng khi n chàng tr nên lú l n m t cách bu n c i:

Phòng loan tr i chi u r ng thình
Anh lẫn qua đ ng cái g i, t ng b n mình, em i!

Nh ng cái đ c đáo là đây n i ni m đó l i đ c b c l m t cách hài h c:

Tôi xa mình ông tr i n ng tôi nói m a
Canh ba tôi nói sáng, gi a tr a tôi nói chi u

Có m t chút phóng đ i làm cho l i nói nghe h i khó tin! Nh ng h gì. Chàng nói không ph i c t đ đ i t ng tin nh ng đ i u đó là s th t mà ch c t cho nàng th u hi u t m tình si c a mình. Nàng b t c i cũng đ c, phê r ng 'x o' cũng đ c, mi n sao hi u r ng mình đã ph i ngoa ngôn lên đ n th đ mong ng i ta rõ đ c lòng mình.

L i có m t chàng trai đang th i k ti p c n đ i t ng, mu n khen cô nàng xinh đ p, d th ng mà khó m l i tr c ti p. Đ tránh đ t ng t, s sàng, chàng đã nghĩ ra m t con đ ng vòng hi m có:

Hóm hỉnh trong Ca dao tình yêu Nam Bộ

Tác Giả: Đoàn Th& Thu Vân
Thứ Hai, 01 Tháng 8 Năm 2011 21:57

Trßi xanh bông trßng nhßy hußnh
Đßi ßn bà ngoßi đß má, má đß mình đß thßng

Mßc đích cußi cùng chß đßn gißn là khen ‘mình đß thßng’ mà chàng đã vòng qua năm non bßy núi. Bßt đßu tß thß gißi tß nhiên – trong thß gißi tß nhiên lßi bßt đßu tß ông trßi – tßo hóa sinh ra nhßng loßi cây, hoa đßp đß – rßi mßi bßng qua thß gißi cßa loài ngßng i – trong thß gißi loài ngßng i lßi tß hißn tßi ngßng c dòng lßch sß đß bßt đßu tß tß tiên ông bà, tßi thß hß cha mß, rßi tßi nhân vßt chính – ‘mình’. Thßt là nhiều khß, vòng vo tam qußc làm cho đßi tßng hoàn toàn bßt ngß. Nhßng lßi ngßng nghßn kia đßn đßt tßi sß hißu kß háo hßc mußn bißt ‘chuyßn gì đây’, cho đßn khi cái kßt cßc thßn linh xußt hißn làm cho cô nàng không kßp chßng đß... Nhßng mà nó thßt êm ái, thßt có duyên bißt bao, nên dù phßi đß mßt, cô hßn cũng vui lòng và không thß buông lßi trách móc anh chàng khéo nßnh!
Ngßng c lßi, cũng có nhßng lßi tß tình khá táo bßo, sß sàng, nhßng hình ßnh thì lßi hßt sßc ngßng nghßn, dí dßm:

Con ßch ngßi đßa gßc bßng
Nó kêu cái ‘qußt’, bißu ßng cho rßi

Nhßng ngßng i nghe câu ‘xúi bßy’ này không thß không bßt cßi, còn đßi tßng xúi bßy cùng lßm cũng có thß tßng cho ngßng i xúi có phßn trß tráo kia mßt cái nguyệt dài.

Nhßng câu ca dao hóm hßnh không chß bßt lên tß tâm trßng đang vui, tràn đßy hy vßng, có khi ‘rßu thúßi rußt’ mà hß vßn đùa. Nhßng trßc trß trong tình yêu nhißu lúc đßng cß trào lßng hóa đß ßn gißu nßi nißm cßa ngßng i trong cußc:

Thác ba năm thßt đã thành bùn
Đßu thai con chim nhßn đßu nhánh tùng chß em

Quß là ‘khßi tình thác xußng tuyßn đßi chßa tan’, nên chàng lßi quyßt tâm chß tißp ß kißp sau cho đßn khi nào nên duyên nên nß. Kiên nhßn đßn thß là cùng!
Khi chàng trai cß gßng đßn hßt cách vßn không cßi đßng cßng ßi mình yêu, không bißt trút gißn vào đâu, bßn đß lßi cho mßt nhân vßt tßng tßng:

Qußt ông tß cái trßt
ßng nhßy tốt lên ngßn cây bßn
Bißu ông se mßi chß năm bßy lßn, ßng hßng se

Hóm hĩnh trong Ca dao tình yêu Nam Bộ

Tác Giả: Đoàn Th& Thu Vân
Thứ Hai, 01 Tháng 8 Năm 2011 21:57

Thái độ quy&t li&t trong tình yêu l&m lúc đ& c th& hi&n đ&y mãnh li&t. Anh chàng hay cô nàng trong câu ca dao đ&i đây đã xem cái ch&t nh& nh& lòng h&ng. Th& ch&t còn h&n là l& b&n!

Ch&ng th& l&n xu&ng gi&ng cái ‘ch&um’
Ch&t ng&m r&i đ&i
S&ng chi đây ch&u ch& m& c&i
Loan xa ph&ng cách bi&t đ&ng ng&i v&i ai?

Có chàng trai thì quy&t tâm đem tu&i thanh xuân g&i vào c&a Ph&t:

N&u mà không l&y đ&ng em
Anh v& đóng c&a cài r&em đi tu

Chàng v&a mu&n t& lòng mình v&a mu&n th& lòng ng& i yêu. Và cô nàng cũng t& ra quy&t tâm không kém. Chàng đi đ&n đâu nàng theo đ&n đó đ& thách th&c cùng s& ph&n:

Tu đâu cho em tu cùng
May ra thành Ph&t th& chung m&t chùa

B&ng câu đùa dí d&m c&a mình, cô nàng đã làm nh& h&n t&m nghiêm tr&ng c&a v&n đ& trong t& t&ng anh chàng và cũng hóa gi&i tâm t& lo âu, phi&n mu&n c&a chàng – ‘Có gì đáng bi quan đ&n th&? Cái chính là em v&n gi& v&ng l&p tr&ng’ – đ&ng th&i cũng hàm thêm chút ch& gi&u – ‘Mà có ch&c là tu đ& c không đ&y?’.

Khi yêu, nhi&u cô gái cũng m&nh đ&n bày t& tình c&m c&a mình không kém các chàng trai.

Ph&i chi c&t ru&t đ&ng đau
Đ& em c&t ru&t trao anh mang v&

Không ti&c c& thân th&, sinh m&ng c&a mình, nh&ng cô gái ch&... s& đau, th&t là m&t cái s& đ&y n& tính r&t đáng yêu. Hay khi chàng trai mu&n li&u mình ch&ng t& tình yêu, nh&ng cũng l&i ‘nhát gan’ đ&n b&t c&i:

Hóm hóm nh trong Ca dao tình yêu Nam B

Tác Giả: Đoàn Th Thu Vân

Thứ Hai, 01 Tháng 8 Năm 2011 21:57

Gá duyên ch ng đ ng h i này

Tôi chèo ghe ra sông cái, n c l n đ y... tôi chèo vô

Tình ngh ch, hóm hóm nh nh ng lúc đùa vui và c nh ng khi th t v ng, đó là tình th n c a ng i lao đ ng đ ch ng ch i nh ng kh c nghi t c a hoàn c nh. Nh ng chàng trai, cô gái đ t ph ng Nam đã u i trong i ca câu hát c tâm h n yêu đ i, ham s ng, h n nhiên c a h trên con đ ng khai m vùng đ t m i c a quê h ng ti p n i qua bao th h – Đó là tình th n phóng khoáng, linh ho t, dày d n ng bi n c a nh ng con ng i:

Ra đi g p v t cũng là

G p duyên cũng k t, g p chùa cũng tu...